

Parlamentul
Republicii Moldova

REG-07 nr. 523
13 octombrie 2023

Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova

Direcția generală juridică

A V I Z

la proiectul de lege pentru modificarea Legii privind finanțele publice locale nr.397/2003 (nr. 344 din 03.10.2023)

Direcția generală juridică a examinat proiectul de lege menționat, conform prevederilor art. 54 din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr. 797/1996 și ale Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, și comunică următoarele.

1. Proiectul de lege a fost înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de deputat în Parlament, Dna Maria Gonța, ce corespunde prevederilor art. 73 din Constituția Republicii Moldova și art. 47 din Regulamentul Parlamentului.

Potrivit Notei informative, proiectul de lege a fost elaborat cu scopul asigurării finanțării de la bugetul de stat a Centrului Republican de Asistență Psihopedagogică și a serviciilor raionale/municipale de asistență psihopedagogică (SAP), în conformitate cu proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la Centrul Republican de Asistență Psihopedagogică.

2. La examinarea proiectului de lege se va ține cont de prevederile art.32 din Legea nr. 100/2017, conform cărora proiectul actului normativ, însoțit de nota informativă, se transmite spre avizare autorităților publice responsabile de implementarea prevederilor conținute în proiect, instituțiilor interesate, precum și reprezentanților societății civile, care întocmesc și prezintă autorului proiectului avizele la proiect. În acest sens, ținându-se cont de subiectul abordat, considerăm necesar opinia Ministerului Finanțelor, care urmează a fi reflectată în avizul Guvernului.

Referitor la procedura de înaintare a proiectului de lege expunem următoarele considerente:

3. Potrivit principiilor activității de legiferare stabilite la art.3 din Legea nr.100/2017, la elaborarea unui act normativ se respectă ierarhia actelor normative. Proiectul actului normativ trebuie corelat cu prevederile actelor

normative de nivel superior sau de același nivel cu care se află în conexiune. Potrivit art.14 din legea menționată, hotărârile Guvernului sunt adoptate pentru organizarea executării legilor. Din conținutul Notei informative reiese că proiectul de modificare al articolului 11 al Legii nr. 397/2003 privind finanțele publice locale a fost elaborat în contextul modificărilor propuse de Guvern la cadrul normativ aferent activității Centrului Republican de Asistență Psihopedagogică și a serviciilor raionale/municipale de asistență psihopedagogică. Astfel, autorul proiectului menționează că la nivel de Guvern s-a elaborat proiectul de Hotărâre pentru implementarea realocării adecvate a resurselor financiare întru susținerea serviciilor raionale/municipale de asistență psihopedagogică. Reieșind din conținutul notei informative elaborarea proiectului hotărârii Guvernului a precedat elaborarea proiectului de lege și, prin urmare, nu a fost respectat principiul ierarhiei actelor normative și depășirea limitelor competenței instituite prin actul de nivel superior.

4. Este de menționat că, modificarea modalității de formare a transferurilor cu destinație generală prin micșorarea ponderii din impozitul pe venit și prin excluderea cotei-părți din impozitul pe venitul obținut din activitatea de întreprinzător, inevitabil duce la micșorarea sumei totale a transferurilor respective și la dezechilibrul bugetar.

Ținem să punctăm asupra irelevanței propunerii, luând în considerație că modificarea modalității de formare a fondului de susținere financiară a unităților administrativ-teritoriale nu are ca efect finanțarea Centrului Republican de Asistență Psihopedagogică și a serviciilor raionale/municipale de asistență psihopedagogică.

5. Potrivit prevederilor art.35 alin.(1) lit.a) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014, relațiile între bugetul de stat și bugetele locale se realizează inclusiv prin transferuri cu destinație generală, astfel, modificarea mecanismului de efectuare a transferurilor cu destinație generală influențează direct legea bugetară anuală.

6. Art.131 alin.(2) din Constituție prevede că Guvernul elaborează anual proiectul bugetului de stat și bugetului asigurărilor sociale de stat, pe care le supune, separat, aprobării Parlamentului. Așadar, conform dispozițiilor menționate supra, *Guvernul are monopolul în domeniul bugetar*. O asemenea competență este justificată prin complexitatea și cantitatea mare de analize și informații care stau la baza elaborării legii bugetare. Mai mult ca atât, bugetul este expresia concretă a programului guvernamental aprobat de Parlament la acordarea votului de încredere.

Este important de menționat că, prin Hotărârile Curții Constituționale nr.19/1999; nr.29/2001, nr. 2/2014 și nr.28/2020, aceasta a interpretat aplicarea prevederilor art.73 și art.131 din Constituție.

Curtea s-a expus asupra prevederilor art.131 din Constituție, potrivit căreia *sistemul bugetar care este o parte componentă a sistemului financiar public al statului, formează bugetul public național*. Curtea Constituțională a

constatat că prin dispozițiile constituționale ale art. 131 constituanta legislativă instituie, pe de o parte, bazele fundamentale ale bugetului public național în materie de structură și conținut, iar pe de altă parte, *impune anumite restricții imperative, inclusiv pentru legislativ, privind procesul bugetar în scopul menținerii echilibrului bugetar*. Cel de-al doilea aspect al conținutului normei constituționale invocate este reliefat pregnant de *importanța sistemului bugetar pentru securitatea economică a statului, fapt ce dictează impunerea unor rigori exigente și previzibile, inclusiv procedurilor de elaborare de către autoritățile competente a tuturor componentelor bugetului național*.

Astfel, scopul normei constituționale al art.131 alin.(4) este *de a preveni situațiile de intervenții legislative imprevizibile ce pot perturba toate procesele bugetare planificate de executiv în baza programelor legislative. Or, planurile bugetare au o programare de lungă durată ce necesită corelări cu posibilitățile și capacitățile financiare publice de minimum un an*.

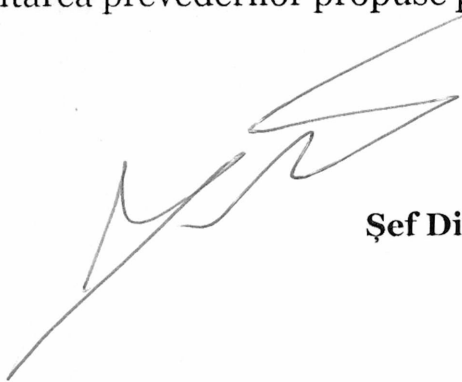
Referitor la respectarea tehnicii legislative, expunem următoarele considerente:

7. Potrivit prevederilor art.63 alin. (3) din Legea nr.100/2017, dacă se modifică un singur articol sau punct dintr-un singur act normativ, în denumirea actului de modificare se face referire expresă la articolul sau punctul modificat și la actul normativ respectiv. Astfel în denumirea proiectului și art.I se va face expres o referire la numărul articolului care se modifică.

8. La art.I după denumirea legii se va indica sursa oficială de publicare a acesteia în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

9. Este de atenționat asupra faptului că prevederile alin.(3) din art.11 din Legea nr.397/2003 nu conțin ponderea de 31,5% care este indicată de către autorul proiectului.

În concluzie, menționăm că modificările propuse prin proiect țin de *politica bugetar-fiscală care este o competență a Guvernului*. Promovarea proiectului de lege poate genera dezechilibrul fondului de susținere financiară a unităților administrativ-teritoriale. În lipsa unei argumentări ample referitoare la modificarea transferurilor cu destinație generală de la bugetul de stat către bugetele locale, implementarea prevederilor propuse prin proiect vor întâmpina dificultăți.

Ion CREANGĂ
Șef Direcție generală

Ex. L. Bordei
Tel. 820-585